

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal Holidays. 75,000 Readers

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah. Valja za celo leto..... \$6.00 Za pol leta..... 3.00 Za New York celo leto.... 7.00 Za inozemstvo celo leto... 7.00

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 196. — ŠTEV. 196.

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 20, 1920. — PETEK, 20. AVGUSTA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

COLBY ODOBRAVA STALIŠČE FRANCIE

PRAVI, DA PREDSTAVLJA STALIŠČE FRANCIE MOGOČNO OPOBO NAŠEGA STALIŠČA GLEDE SOVJETNE RUSIJE. — FRANCOSKA VLADA ZA NEDOTAKNJENOST POLJSKE. — OBE VLADI ZASLEDUJETA SKUPNOSTI.

Washington, D. C., 19. avgusta. — Prvo oficijelno ugotovilo vlade Združenih držav, tikajoče se sprejema izjave ameriške vlade glede Poljske in Rusije od strani francoske vlade, je bilo podano včeraj, ko je objavil državni tajnik Colby ugotovilo glede tega predmeta.

Colby je bil očitno vesel francoskega stališča, ko je prečital časnikarjem svoje ugotovilo. Slednje obrača prav posebno pozornost na izjavo francoske vlade, ki je obrača proti vsakemu razkosanju Rusije.

Ugotovilo državnega tajnika Colby-ja je bilo naslednje: — Počlanica ugotavlja brez pridržkov, da soglašajo francoska vlada s principiji kot so ugotovljeni v ameriški poslanici. Sprejema s skoro z identičnimi besedami nazore naše vlade glede sovjetskega režima v Rusiji ter izjavlja, da ne more imeti Francija nikakih oficijelnih odnošajev z vlado, koje namen je kovati zarote proti njenim napravam. Uradniki te vlade so povzročitelji upora in njeni zagovorniki proglašajo, da bodo podpisovali dogovore v namenu, da se jih ne drže.

Francoska vlada izjavlja nadalje, da je za neodvisnost Poljske in da hoče ohraniti nedotaknjenost poljskega ozemlja.

Najbolj zadovoljiva pa je izjava francoske vlade, da hoče pomagati ruskemu narodu in da nasprotuje vsakemu razkosanju Rusije. Odgovor predstavlja značilno izjavo z vsakega vidika ter podpira stališče, katero je zavzela vlada Združenih držav.

Razlika pa obstaja glede ene točke. Naša vlada ni priznala kot so storili Francozi avtoritete, katero izvaja general Wrangel v Južni Rusiji. Ta razlika v razmišljanju pa ni tako bistvene važnosti kot so druga vprašanja, glede katerih soglašata obe vladi.

Najbolj važna točka francoskega stališča kot se nam razkriva v sporočilu francoske vlade, pa je ta, da zasledujeta obe vladi skupni cilj. Razlika je le v sredstvih, s pomočjo katerih bi se doseglo ta cilj in možnost obstaja, da bo mogoče na zadovoljiv način rešiti vsa sedaj obstajajoča vprašanja.

Državni tajnik Colby je tudi podal nekaj komentarjev glede ugotovilo Lenina, načelnika sovjetne vlade v Moskvi in Čičerina, sovjetnega komisarja za zunanje zadeve.

Namen izjave Colbyja je bil, obrniti pozornost na nasprotje med pripombami, Čičerina, ki izjavlja, da niso predstavitelji sovjetne vlade nikdar rekli, da se ne bodo držali dogovorov, sklenjenih z drugimi državami ter izjavami Lenina pred centralnim sovjetom ljudskih komisarjev in drugod.

V svoji poslanici italjanskemu poslaniku glede Rusije in Poljske je izjavil Colby, da so predstavitelji sovjetne vlade v Rusiji izjavili da se ne čutijo obveznim glede dogovorov, sklenjenih z neboljševiškiimi vladami ter rekel, da je to stališče sovjetskih zastopnikov eden izmed vzrokov, radi katerih ne more imeti vlada Združenih držav nobenih stikov z Leninom in njegovimi pristaši. Čičerina se je sicer drugače izrazil, a Lenin je avtoritativni predstavitelj sovjetske stvari.

V ugotovilo državnega tajnika je rečeno: — V sporočilih iz Berlina se glasi, da je ruski sovjetni minister gajanj na Principi otku naslednje:

Nikdar niso naši državni izjavili, da se ne bodo držali sklenjenih pogodb. Dokazali smo nasprotno, da se strogo držimo vsih obveznosti. Če vam obljubimo varstvo proti agitaciji tretje nacionalne, bomo to tudi storili.

Lenin pa je rekel pred svetom ljudskih komisarjev ob priliki pogajanj na Principi otku naslednje:

— Uspešen razvoj boljševiške doktrine po celem svetu je mogoče uveljaviti edino s pomočjo periodu miru in počitka tekom katerih je lahko pridobiti novih sil za nadaljnje boje. Nikdar se nisem pomisljal svojem sklepu, da sklenem dogovore z buržuazijskimi vladami in vedno sem imel v mislih pri tem, da oslabim buržuazijske vlade, kjerkoli mogoče.

To je bila politika, katero sem zasledoval napram nemškemu cesarstvu in izkazalo se je, da je bila zelo uspešna. Sedaj pa je prišel za nas čas, ko moramo skleniti drugo pogodbo, namreč zavezništvo. Mi moramo skleniti pogodbo, ne le z zavezniki, temveč tudi s Poljsko, Litvinsko in Ukrajino ter z vsemi drugimi silami, ki nam nasprotujejo v Rusiji. Pripravljeni moramo biti na vse mogoče koncesije, ter obljubiti vse mogoče žrtve, da dovedemo nasprotnike do sklenitve miru. V resnici pa bomo živeli v prepričanju, da smo sklenili le premirje v pripravi za bodoči in odločilni naval, ki nam bo zagotovil zmago.

ZDRAVNIK V ULOGI TATU.

Neki dr. Lee Bayles Saunders, katerega je v sredo aretirala v New Yorku policija, ker je izdajal ničvredne čeke, je priznal, da je obdolžba pravilna ter nadalje izjavil, da je opeharil različne bolnice za gotove svote. Tako se glasi izjava policije z ozirom na pregreške zdravnika.

Zdravnika so aretirali na njegovem stanovanju na zapadni 34. cesti, potem ko ga je nekdo ova-dil policij, da se je dobil nazaj čeki ki so se izkazali kot ničvredni.

Policija izjavlja, da je priznal Saunders, da je odšel dne 25. julija iz Maryland General Hospital v Baltimore z denarjem, ki je znašal \$2000. V Polyclinic bolnici v New Yorku so izjavili, da je bil Saunders podpušen kot pomožni superintendent, ker je odpiral pisma bolnic ter jemal iz njih čeki.

Saunders je prošil za milost ter izjavil, da pripada neki ugledni družini v Los Angeles, ki bo povrnila vso prizadeto škodo. Povedal je nadalje, da se je izza smrti svoje žene pred enim letom udal pišči. Tudi zvezne oblasti se baje zanimajo zanj.

WSS WSS WSS WSS

Brzi parnik "Pesaro"

(prejani parnik Hamburg-Američke proge "Moltke") odpluje v Genovo 1. septembra Vožnja za 3. razred stane \$ 98.50 Vožnja za 2. razred stane \$168.65 Vitešči vojni davek, ta cena je veljavna skozi do Trsta. Kdor želi s tem brzim parnikom potovati, naj nam takoj piše za pojasnila. Tvrđina Frank Sakser, 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

Družina Nathana L. Millera, ki kandidira na republikanskem tiketu za governerja države New York.

SCHMIDTOV SLUČAJ V NOVI OBLIKI

V bližini New Yorka so našli v vodi žensko truplo brez glave, nog in rok. — Zdravniška preiskava.

Pred šestimi ali sedmimi leti je vso Ameriko presenetila vest, da je katoliški duhovnik Schmidt ubil svojo ljubico, jo razrezal na kose ter jih v papir zavite pometal v vodo. Zločinec je umrl leta 1916 na električnem stoleu v Sing Singu.

V terek so pa potegnili pri Communipau, N. J., iz vode žensko truplo, kateremu je manjkala glava, noge in roke. Truplo je ležalo že dalj časa v vodi. Vsa newyorška policija je na nogah ter skuša razrešiti zagoneten slučaj.

Truplo je preiskal dr. Haskins ter izjavil sledeče:

Ženska je bila že prej mrtva, predno ji je začel morilec rezati roke in noge. Deli telesa so bili odrezani s kakim topim predmetom. Ustreljena ali zabodena ni bila, če je bila zastrupljena, bomo pa tekom treh tedno dognali. Bila je najbrže poročena, pa ni imela še nikdar otroka. Stara je bila od dvajset do štirideset let. Truplo je ležalo v vodi kakih osem tednov.

O poteku te zadeve bomo poročali.

SLAVČEV PIKNIK

se vrši dne 29. avgusta v Schubert parku (Smithwood parku). Začetek že dopoldne. Zabave bo obilo. Pridite vsi.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna isplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjem, po ozemlju, ki je zasledeno po italjanski armadi

Včeraj smo računali za pošiljate italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	....	\$ 3.00
100 lir	....	\$ 5.50
300 lir	....	\$15.90
500 lir	....	\$28.50
1000 lir	....	\$52.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrđina Frank Sakser, 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

VROČI BOJI ZA VARŠAVO

Boji za Varšavo gredo naprej n konečno usoda mesta ni še odločena. — Mirovna pogajanja.

Varšavo, Poljska, 18. avgusta. — Boljševiške sile, ki so vkorakale v Poljsko, gredo soglasno s sporočili beguncev v varšavskih listih naprej, ne da bi se brigale za svoje zvezne črte. Po mnenju teh opazovalcev so vsled tega izgubile vsako zvezo z operacijsko bazo, vsled česar niso našli begunci niti na najmanjšo težkočo, da zapuste svoje kraje. Za sorazmerno takimi ertami sovjetskih čet ni baje nikakih nadaljnih boljševiških sil. Begunci pravijo, da je mogoče potovati na milje in milje, ne da bi človek zadel na kakega ruskega vojaka.

— Odločen udarec od strani Poljaki bi zadostoval popolnoma poraziti sovjetske čete, — piše neki list. — To je vzrok, zakaj si boljševiška vlada prizadeva na vse mogoče načine, da bi napravila čim prej konec boju proti Poljski. Sovjetski častniki, ki so bili ujeti, potrjujejo to ter dostavljajo, da so uspehi generala Wrangela v južni Rusiji povzročili težke skrbi v boljševiški armadi. Ruska vlada hoče napraviti konec boju proti Poljski, da posveti vso svojo pozornost generalu Wranglu, še predno bo jesensko deževje onemogočilo vse operacije v južni Rusiji.

— Boljševiki domnevajo, da bodo napravili z zavzetjem Varšave konec vojni proti Poljski, a Poljaki niso tega mnenja. Sovjetski komisarji, ki hočejo navdušiti svoje vojake, jim slikajo bogati plen, katerega bodo deležni v Varšavi. To pa dela na ljudi kaj malo utisa, ker postaja razpoloženje med četami vedno slabše. V okolici Brest Litovska se je več lačnih in utrujenih oddelkov branilo porokoriti se poveljem in treba jih je bilo nadomestiti z drugimi. Usmrčenja nimajo nikakega učinka na čete.

London, Anglija, 18. avgusta. — Ruski mirovni delegati boljševiške vlade so dobili avodila, naj priznajo pri pogajanjih v Minsku v polni meri narodni obstoj Poljske, ne da bi se vmešavali v notranje razmere Poljske. Tako poročata neka brzojavka iz Minska na "Herald", delavski list, v kateri se navaja razgovor z Daniševskim, predsednikom ruske mirovne delegacije. Mirovni pogoji, ki so bili objavljeni od sovjetske vlade, niso konečni ter jih bo mogoče na konferenci izpremeniti.

— Vse seje konferencie bodo javne, je rekel Daniševski tekom pogovora. — Mi nimamo namena oponašati postopanje v Versailles, ki je obstajalo iz skrivnosti in diktature. Poslušali bomo vse poljske argumente ter ne bomo zavrnili nobene pametne izpremembe. Splošni princip ruske politike temelji na popolnem pri-

TROCKI JE BAJE DOSPEL V NEMČIJO

Ruski vojni minister je dospel v tajno misijo v Vzhodno Prusijo. Pogajanja z Nemci.

London, Anglija, 19. avgusta. Tukajšnji "Times" je dobil iz Gdanskega poročilo, da je dospel Leon Trocki, ruski vojni minister, v Prosken, Vzhodna Prusija. Tam se bo posvetoval z nemškimi štabnimi častniki o političnih in stratežičnih vprašanjih.

Neoficijelna konferenca med nemškimi in ruskimi častniki se je že vršila dne 12. avgusta.

Nemški prostovoljci iz vzhodne Prusije se zbirajo pri Vilni v četo, ki bo najbrže kot revolucijonarna armada vkorakala v vzhodno Prusijo.

Berlin, Nemčija, 19. avgusta. — Neka brzojavka poroča, da je bil odposlan iz Kattowitza v Gorenji Sleziji močan oddelek varnostne policije, kojega naloga je, vjeti neko poljsko četo, ki prodira proti mestu.

Poljaki se pripravljajo na odločno protiakcijo.

AMERIKA ČAKA ITALIJANSKI ODGOVOR

Francoska vlada izrazila svoje stališče. — Državni departament in odgovor Italije.

Washington, D. C., 19. avgusta. — Informiran glede stališča francoske vlade z ozirom na rusko-poljski položaj, pričakuje danes državni departament formalni odgovor iz Italije na poslanico, ki je bila pred kratkim izročena italjanskemu poslaniku in ki se je tikala bodočnosti Poljske in Rusije. Državni tajnik Colby je izjavil, da soglašajo francoska vlada z vsemi principiji kot so bili ugotovljeni v ameriški poslanici.

Neformalni odgovor italjanske vlade na poslednico se že nahaja v rokah tajnika Colby-ja, v katerem se obljublja, da bo formalno in obsežno ugotovilo kmalu sledilo.

znanju neodvisnosti Poljske ter se bomo izognili vsakemu umesavanju v notranje zadeve Poljske. Točke, ki so najbolj važne, so one, ki nam nudijo varnost pred poljskimi napadi. Že stavljenim zahtevam se ne bo dodalo nikakih novih.

Kodanj, Danska, 18. avgusta. — Moskovska Pravda opozarja sovjetsko vlado, naj se počuri s svojo ofenzivo proti generalu Wranglu, ker bi bil drugače izgubljen Donaki okraj, ki vsebuje velike zaloge premoga in razloventega tudi Kavkaz.

KOZJE ŽLEZE NAPRAVILE IZ STARCA MLADENIČA

ENOINSEDEMESET LET STARI ČLOVEK IZJAVLJA, DA SE ČUTI KOT MLADENIČ VSLED USPEŠNE OPERACIJE. — TUDI DVE ŽENSKI POMLAJENI. — TAKOJ PO OPERACIJI SO SE ČUTILE POSLEDICE.

Chicago, Ill., 19. avgusta. — Zopet čutim kot mladenič. Jaz sem popolnoma nov človek, — je izjavil J. J. Tobias, kancelar čikaške juridične šole, ko je opisal posrečeno operacijo, ki je bila izvršena na njem.

Kancelar Tobias je bil eden izmed 34 oseb, ki so se podvrgle uspešni operaciji premeščanja kozjih žlez tukaj v teku zadnjih šestih tednov.

Operacije je izvršil dr. J. K. Brinkley iz Milford, Kansas, ki namerava ustanoviti tukaj bolnico.

Drugi, ki so našli ta vreec mladosti vsled premeščanja kozjih žlez, niso dovolili, da bi se njih imena sporočilo javnosti. Seznam vsebuje nekega občinskega svetnika, nekega sodnika, nekega agenta z zemljišči, nekega časnikarja in dve ženski.

Posrečena operacija pri teh dveh ženskah je vzbudila veliko zanimanje. Ena izmed žensk je izvanredno srečna. Po letih čakanja čuti, da bo kmalu postala mati.

Kancelar Tobias je izjavil, da je bila njegova stvar izigrana pred petimi meseci. Dolga leta povečevanja so imela svoj učinek na njega. Dva napada influence sta povečala njegovo bolešno stanje. Pojavila se je kongestija krvi v možganih, vrtoglavica in velik pritiski krvi. Zdravniki so izjavili, da je njegovo življenje v nevarnosti.

Sedaj pa je vrgel svoja leta s sebe ter je zopet mlad in čil.

Tobias je star 71 let, a zelo čil in čvrst. Njegove oči kažejo mladost, njegov korak je trden in kadar stisne roko, je čuti moč.

— Ali se v resnici počutite mlajšim? — ga je vprašal poročevalec.

Stegnil je svoja prsa naprej ter rekel:

— Čutim se pet in dvajset let mlajšim. Jaz sem čisto nov človek, zdrav in pripravljen nadaljevati s svojim delom. Bil sem bolan, star in izigran, a operacija me je pomladila.

— Kako čutite, ko ste bili stari in ste sedaj zopet mladi? — Sijajno.

Nato pa je nadaljeval s svojo povestjo:

— Potem ko sem učil skozi pet in dvajset let na čikaški juridični šoli, sem bil izigran. Neprestano me je bolela glava in vid je pričel pešati. V ušeh mi je neprestano zvonelo in večkrat se me je lotila omotica. Duševno in telesno sem bil nesposoben nadaljevati s svojim delom. Bil sem star človek. Potem pa sem čul o dr. Brinkleyju.

— Štiri dni po operaciji je izginil glavobol in tudi vid se je zelo izboljšal. Sedem dni pozneje sem zapustil bolnico kot nov človek.

— To je tako čudovito, da je skoro nevrjetno. Splošnost ne more niti od daleč ceniti, kaj pomenja ta operacija. Čuti je bilo dosti poslanih opazk glede teh operacij, a katerih pa bi se moralo govoriti le z največjim občudovanjem.

— Washington, D. C., 19. avgusta. Wilsonov osebni zdravnik admiral Cary T. Grayson izjavlja: Predsednik Wilson je zopet dosegel svojo normalno težo, namreč 179 funtov.

PIKNIK PEVSKEGA DRUŠTVA "DOMOVINA"

ki bo v nedeljo 22. avgusta v H. Walter's Emerald parku, Glendale, L. I. bo nudil svojem prijateljem mnogo poštene zabave.

Izreban bo cekin za 10 dolarjev. Mladi se bodo lahko vrteli ob zvokih novejših valčkov in raznovrstnih poskočih.

Prijateljem keglanja bodo na razpolago trije dobitki, v vrednosti 5, 3 in 2 dolarja.

Vsem pa, ki ljubijo slovensko pesem, bo "Domovina" prepevala in delala kratek aas. Stariši, pripeljite seboj svojo dečo, da se razveseli.

Wilson tehtal 179 funtov. Washington, D. C., 19. avgusta. Wilsonov osebni zdravnik admiral Cary T. Grayson izjavlja: Predsednik Wilson je zopet dosegel svojo normalno težo, namreč 179 funtov.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listko.

Sedaj živimo v času negotovosti in slorabe, vsak akula postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušnim in premožnim trvdkam; kako bo pa malim neizkušnim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljate se sadnji čas po novi svesi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljate jugoslovanakih kron po sledečih cenah:

300 kron	....	\$4.15	1,000 kron	....	\$ 13.40
400 kron	....	\$5.55	5,000 kron	....	\$ 66.00
500 kron	....	\$6.90	10,000 kron	....	\$132.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrđina Frank Sakser, 22 Cortlandt St., New York, N. Y. Vsebovujemo leta 1920.

GLAS NARODA SLOVENIAN DAILY. Owned and Published by SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY. FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer. Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers: 22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Ententa v agoniji.

Iz starokrajskega lista "Jugoslovanski Ekonomista" objavlja mo naslednji članek: Torej: — Pred dvema leti se je končala svetovna vojna. Vsi so pričakovali v sladkih mislih in v prepričanju, da bodo najprej v Evropi, potem tudi v Afriki in Aziji zavladale dobre in povoljne razmere. Da se bo to storilo na temelju gesla, katerega so zavezniki poslali v svet, češ, da se bore proti četverozevi: Nemčiji, Avstriji, Turčiji in Bolgarski za svobodo in samoodločevanje podjarmljenih narodov.

Alien Property Custodian vrača zaplenjeno lastnino neprijateljskih tujcev.

Vsled zakonske osnove št. 252., katero je sprejel 66. kongres 5. junija 1920, imajo gotove osebe pravico, da se jim vrne denar ali lastnina, katero je zaplenil Alien Property Custodian. Lastnina se vrača naslednjim osebam: Bivšim sovražnikom, ki so sedaj državljani ali podaniki nevtralnih ali zavezniških držav, kot so Čehoslovaka, Poljska, Rumunska, Jugoslavija, Italija, Francija, Belgija, Danska; ali svobodno mesto kot je Gdansk.

Plaćilo v Spa.

Gotovo že davno ni več nikogar med nami, ki si ne bi bil v sveti, da nam od entente ni ničesar dobrega pričakovati. Kakor je bila pred zmago medena in obetov polna za nas, tako je po zmagi, katero smo ji izigrali, v roko na italjanski fronti in na Balkanu, takoj jela kazniti, da smo ji neljubi in odveč. Dolgo nas sploh ni hotela priznati, istrigala nam je iz rok avstro-ogrsko brodovje, ki nam ga je bil temeljem pravilne pogodbe izročil njegov lastnik. Izključila nas je od mirovnih pogajanj in nam kratkoma narekovala mirovne pogoje kakor sovražnikom. Naprtila nam je avstro-ogrskega državnega dolga in vrhu tega založila težke milijone v odkup za osvoboditev, da bi smo skupno zmago bodisi aktivno bodisi pasivno v največji meri soodločili in si torej svoje osvobojenje sami prislužili. V jadranskem problemu, ki je za nas življensko vprašanje, se je postavila ententa na stran Italije in podpira njene imperijalistične zahteve. Pol milijona našega naroda so izročili v italjansko sužnost in dočim plane nad nas z vso svojo resnično in umišljeno veličino, ako je kakemu Italjanu ali Nemcu v Jugoslaviji sedla muha na nos — pa mirno gleda početje samozavca D'Annunzija na Beki in italjanska tolovajstva nad našim narodom v zasedenem ozemlju.

bi bil pričakoval kaj takega o čemur pravkar poročajo listi: da nas je konferenca v Spa cropala do malega vse vojne odškodnine. Ne da bi nas bili kakorkoli obvestili ali pozvali na dogovor, so Velika Britanija, Francija, Italija, Japonska, Belgija in Portugalska sklenile v Spa pogodbo o razdelitvi odškodnine v zmislu versailske mirovne pogodbe. Kakor je način tega dogovora za nas pekoča zaupnica, tako so nam njegove določbe naravnost nezmeršno krivične in v pogubne. Obsega pa trinajst členov in sicer: Člen 1. Odškodnina Nemčije se razdeli tako, da dobe: Velika Britanija 22 odst.; Francija 52 odst.; Italija 10 odst.; Japonska 0.75 odst.; Belgija 8 odst.; Portugalska 0.75 odst.; ostanek 6 in pol odstotka se razdeli med Grčijo, Rumunijo, državo Srbov, Hrvatov in Slovencev ter druge države, ki imajo pravico do odškodnine, pa niso podpisale tega dogovora.

Kaj naj rečemo vspriču tega dogovora. Predvsem to: Kar ententa reče, tudi oporeče. Kakor znano, sta svoj čas Anglija in Francija na osebno prizadevanje regenta Aleksandra priznali jug. državi 6 odst. nemške odškodnine. Ta postopek so kasneje meni nič tebi nič znižali na 5 odst., a sedaj so odškodnino Jugoslaviji enostavno brisali. Kajti tisto kar bo prišlo od 6 in pol odst. nemške odškodnine po razdelitvi med Grčijo in Rumunijo in vse druge države, ki imajo pravico do odškodnine, na našo državo je toliko kot nič. A ne dovolj tega, pograbi ententa v Italijo tudi malone tri četrtine svote, ki jih plačajo avstro-ogrski nasledstvene države in Bolgarija, a Srbija, k ista jo bili Avstro-Ogrska in Bolgarija popolnoma opustošili in kateri je potem naša vojska končevoljavno porazila — prihaja za vrsto še le za Grčijo in Rumunijo skupaj z vsemi mogočimi drugimi državami, s katerimi se bo morala še le pogajati in vleči za vsak vinar.

Dopisi

Little Falls, N. Y. Smrtno se je ponesrečil rojak Ivan Lukan v petek dne 13. avgusta. Rajnik je bil rojen dne 21. avgusta leta 1884. v vasi Rovte na Kranjskem. Kolikor znano, zapušta tu dva brata ter eno sestro, vsi v državi Pennsylvania, očeta in mater ter sestro pa v domovini, ako še žive. Pokojni je bil v domovini strojarski delavec. Tu je delal po tovarnah ter se skupaj preselil na kmetijo z rojakom Jakob Furlanom pred letom dni, kjer ga je dohitela smrt. Rajnik je padel z jabolke, ko je oberal jabolka. Zadobil je udarce na glavo ter si zlomil desno roko. Umril je v mestni bolnišnici v nedeljo zjutraj dne 15. avgusta. Dognalo se je, da je imel lobanjo zdrobljeno v treh mestih. Pokojnik je bil član društva Združeni Slovenci št. 121 SDPZ. Bil je samec ter obče znan in jako dober član društva, za kar nam ostane v spominu. Pogreb je bil v torek 17. avgusta dopoldne na katoliško pokopališče. Sorodnikom naše sožalje.

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio. Poročila sta se Jacob F. Ambrose in Mary Skulj. Starišem Frank Strumbly je umrl 6 tednov star sinček Henry. Starišem Gorjup, stanujočim na 4029 St. Clair Ave., je umrl sinček, star 9 mesecev. Miss Mary Kolar je nastopila 16. avgusta službo pri Common Pleas sodnji, oddelek za državljanstvo, kateremu načeljuje naš rojak Mr. Math. J. Grdina. Ko se je nahajal na potu proti domu, je bil napaden ponoči. To mu Mihalčič, stanujoč na 4413 St. Clair Avenue, od treh obožanih banditov, ki so mu odvzeli uro in \$7. Mihalčič je roparje zasledoval, ki so streljali nanj in ena krogla ga je opazila po glavi. Dva obožana postopača sta napadla John Belameka pod mostom Niack Plate železnice na istočini 37. cesti ter mu vzela \$110. Ko se je John soproj zavedel, kaj

Peter Zgaga

Ko so dospeli jugoslovanski prostovoljci v Ameriko, jih je sprejel v svoje okrilje Ameriški Rdeči Križ ter jim začel deliti najraznovrstnejše darove. Prvi dar je pa bila kopelj. To je jako značilno za sedanje razmere v Jugoslaviji.

Sanje žare, toda misel hoče luči. Iz nekega dopisa: Z delavskimi razmerami ni nič posebnega, pač je pa prišla iz starega kraja neka cvetka, s katero se jako dobro razumemo med seboj. Razmere se pa morajo na vsak način izboljšati, drugače bomo zastrajkali, kajti s tem, kar dobimo vsak dan, nikakor ne moremo izhajati.

Zabava naj bo zabela, ne pa jed življenja. Služkinja prileti na policijo: — Dajte mi policijskega psa, kanarček nam je všel. K zdravniku pride možak ter se prične jako ošabno vesti. — Kaj želite? — ga vpraša zdravnik. — Komišen. — Zakaj komišen, kakšen komišen? — Stvar je taka: Moj mali fant je imel ošpice. Sedaj so si pa otroci v celem bloku nalezli od njega to bolezn.

Izgovorjava angleških besed.

Doctor Kern je pred leti kot dijak vodil večerno šolo za angleško in učil rojake v Clevelandu. Izkušnja mu je pokazala, kako naj v besednjaku označi izgovorjavo angleških besed, da jo bodo Slovenci umeli in z lahkoto rabili. Če se zanimate za ameriški jezik, vam bo besednjak velika pomoč. Cena knjigi je pet dolarjev. Ta denar se vam obrestoval tisočkrat, če boste rabili knjigo. Naročite besednjak na sledeči naslov: Dr. F. J. Kern 6202 St. Clair Ave., Cleveland, O. Istotam lahko naročite Zornonove pesmi, ki bodo vseč zlasti mlajšim rojakom in nežnemu spolu. Cena je \$1.25. Ob knjigi z enim naročilom dobite za 6 dolarjev.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjamo sodrodnikov prijateljem in znanceem, da je preminula naša soproga, mati oz. sestra MARY KOČEVAR roj. Paletič dne 8. avgusta t. l. po dolgi, mučni bolezni. Bojena je bila dne 20. septembra 1885 v Medvodah nad Ljubljano. S tem se zahvaljujemo Frank Progarju in njegovim soprogi, materi Malnarjevi, društvu sv. Ciriila in Metoda KSKJ., sploh vsem znanceem in prijateljem, ki so pomagali ranjki za časa njene bolezni in ob njeni smrti ter jo spremlili k zadnjemu počitku. Tebi pa, draga, mila, naj bo mirna gruda! Sheboygan, Wis., 17. avgusta 1920. Žaluječi ostali: John Kočevar, soproga, John, Marie in Annie, otroci. Frank Paletič, brat. (20-21-8)

Človekoljuben učenjak.

Nek učenjak v Londonu pripoveduje, da se bo v bodočih vojnah uporabljalo komarje in hišne muhe, katere se bo usipalo na sovraž.

ZAHVALA.

Podpisani se najtopleje zahvaljujemo tyrdki Frank Sakser, ker so mi uradniki v vsakem oziru ali na roko in pomagali dobiti z Ellis Islanda, nečakinjo Elizabeto Flander, ki je večerj prišla s francoskim parnikom "Bochambeau" iz starega kraja. Dopoldne sem prišel v urad, dopoldne ob 2 uri pa sem bil s svojo nečakinjo že zopet v uradu Frank Sakser-ja. Prepričan sem se, da je človek pri tej trdkri vedno najboljšje postrežen, zato je vsem rojakom toplotno priporočam. George Flander, Boston, Pa.

Jugoslovanska Katol. Jednota. Ustanovljena l. 1898. Inkorporirana l. 1900. GLAVNI URAD v ELY, MINN. Glavni Uradniki: Predsednik: MIHAILO ROVANŠEK, Box 261, Conemaugh, Pa. Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 108, Fear Avenue, Lorain, O. Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Rad bi izvedel za svojega brata FRANKA ČULKA, doma iz Poljan, fara Rečica na Sp. Stajerskem. Če kdo cenjenih rojakov ve za njegov naslov, naj mi ga javi, za kar mu bom zelo hvaležen, ali naj se pa sam oglasi, ker mu imam veliko važnih stvari za sporočiti. — J. Čulk, 13 Douglas St., Little Falls, N. Y. (20-21-8)

IŠČE SE UPRAVITELJ. Waukegan—North Chicago Cooperative Association išče upravitelja za upravljanje trgovino z grocerijo in mesom. Poštenost, izkušnost, znanje slovenskega in angleškega jezika so predpogoji za priklajenje. Kdor se misli priklajati, naj ne odlašja s tem. Priglasite se osebno in pisмено na spodnji naslov, kjer dobite vse nadaljne informacije. — John Zakovsek, 1317 Wadsworth Ave., Waukegan, Ill. (3x 19-21,24-8)

POTREBUJE SE gozdarje za vsakovrstno delo. Plača po \$5.00 in \$5.25 za 10urno delo. Katerega veselji, naj se oglasi ali pa pride. Potrebujem tudi eno žensko za pomoč ženi v kuhinji. Plačam dobro. Oglasite se na naslov: Tony Nele, Box 1, Cheat Haven, Pa. Kendell Lumber Co. Saw Mill. (20-21-8)

NAPRODAJ JE lepa hiša in nekaj zemlje ob glavni cesti v Gorenji vasi nad Skotjo Loko, podomače v Varšajnah. Za pojavnisa se je obrniti na zdolaj podpisane. — Gregory Oblak, R. F. D. 1, Box 82, Turtle Creek, Pa.

Kje sta ANTON in MARIJA POJE? Anton se nahaja nekje na farmah v državi New York in Marija pa v mestu New Yorku. Prosim, da se mi oglasita, ali pa če kdo ve za nju naslov, naj mi ga blagovoljno naznaniti. Frank Poje, R. F. D. No. 5, Box 80, Greensburg, Pa. (17-20-8)

80 akrov v ravnini, 38 akrov obdelanih z vsakovrstnimi pridelki, 70 sadnih dreves, 6 sob hiša, šupa polna mrve, 3 druga poslopja, vsa v dobrem stanju, 3 krave, 2 konja, 40 kokoši, vozovi in sploh vse potrebno orodje in oprava. 4 milje od mesta, poleg šole. Cena vsemu je \$2000.00, v gotovini \$1500.00, ostalo na lahke obroke. Plaite v angleščini na: Mr. Isaac Kirman, South Scituate, R. I. (19-21-8)

SUHO GROZDJE Importirano iz starega kraja. 22 centov funt. Bokrs 50 funtov \$11.00. Pesečno cena na veliko. BALKAN IMPORTING CO. 61-63 Cherry Street New York, N. Y. Z naravnih poštjto \$3, v zapred.

Sijajna manifestacija v Ljubljani.

Dne 20. julija zvečer je bil v dvorani hotela "Union" v Ljubljani mnogobrojno obiskani protestni shod proti najnovejšemu nasilstvu, ki zahteva, da se v prid Nemcem odpravi demarkacijska črta na Koroskem. Shoda se je vdeležilo na tisoče ljudi in je bila dvorana nabasano polna.

Zborovanje je otvoril v imenu društva "Gospodarski Zvon" dr. Val. Rožič, ki je pozdravil navzoče in govoril o pomenu zborovanja ter nasilstvu, ki ga nam hoče prisiliti na Koroskem. Za predsednika shoda je bil izvoljen dr. Rožič, za podpredsednika dr. Mišič iz Borovlj, za zapisničarja diak Grafenauer.

Prvi govornik, koroski Slovenec, vseučiliški profesor dr. Rožman je govoril med burnim odobravanjem nastopov:

V narodnostnih bojih na Koroskem smo vajeni, da nastopajo Nemci vedno z novimi, že treba i brezvestnimi zahrbtnostmi. Danes, ko smo že mislili, da smo za vedno rešeni nemških intrig, da je avstrijski Nemeč ponizan do tal, stojimo pred vrhunecem te zahrbtnosti. Kaj se je zgodilo?

Nemci so izrazili v Parizu željo, naj se demarkacijska črta, ki loči plebiscitno ozemlje v dve coni, odpravi; svoboden občini in blagovni promet naj se vrši, — in v Parizu, kjer kujejo novo Evropo, so tej želji takoj ugodili ter je robsko ukazali belgrajski vladi, naj demarkacijsko črto opusti. V tem tiči dvojni škandal — dvojni ponizanje za nas Jugoslovane.

1. Prvič vidimo, da so nemškimi hinavskim željam takoj ugodili, domič naših pravičnih, zgodovinsko, narodnostno in gospodarsko utemeljenih zahtev nečesto slišati. Ali naj se poje še vedno stara pesem: Nemcu, povzročitelju neizmernega vojnega gorja, groš; o svobođenemu Slovenecu knof! Tej dvojni meri se mora vsi narod upreti; tega ne sprejmemo.

2. Drugič krši ta najnovejši pariški ukaz sanžermensko mirovno pogodbo samo.

Člen 50. določa: Celovška kotlina naj z ljudskim glasovanjem določi, kam hoče pripadati. V ta namen se deli ozemlje v dve coni: južna, izključno in popolnoma slovenska A, bo pod upravo države SHS; severna s Celovcem in z večino pomembnih Slovencev, B cona, pa bo pod upravo Nemške Avstrije. Torej to ozemlje upravnivo v dveh različnih državah, z različno valuto, različnim jezikom, deloma različnimi zakoni.

Iz tega sledi jasno, da mora obstojati med obema conama meja, kakor med dvema državama, t. j. demarkacijska črta.

Ako je v coni A po mirovni pogodbi naša državna uprava, ki naj vzdržuje red in mir, ki naj zagotovi prebivalcem varnost in enakopravnost, ki naj skrbi za vse življenske potrebe, potem bo pač smela naša državna oblast odločevati, kdo in pod katerimi pogoji da sme kdo iz cone B v našo, kaj in pod katerimi pogoji sme uvažati oziroma izvažati v beraško Nemško Avstrijo.

Če pa se naši državi ta oblast in pravica odreka, potem pa ali ententa ne razume osmognega državnega prava, ali pa smatra sanžermensko mirovno pogodbo, ki je slovesno podpisana in ratificirana, za neobvezno kos papirja, ali pa je cela mirovna konferenca neumnost komedija! Ali to ali ono?

Naša državna oblast je doslej opetovano dokazala, da so ji mirovne pogodbe sveti, nedotakljivi zakoni. Kar je podpisala, je izpolnila, da, še več! Pred podpisom mirovne pogodbe je s heroičnim samozatajevanjem ustregla željam entente tudi tedaj, ko nam je srce krvavelo pri tem. Zupustila je Temešvar, Pečuh, zapustila naše Gospodarsko polje, izpraznila Celovec — ni se obotavljala. Svet se je čudil naši disciplinirani pokornosti — mnogi so videli v njej slabost in onemoglost in so nas izkoriščevali. — Ključno: Belgrajska vlada, pokaži zdaj isto discipliniranost — ne odmakni se niti za pičico od pravice, ki ti jo daje sanžermenska mirovna pogodba! Ne odpi demarkacijske črte — naj brzojavijo dan in noč iz Pariza — to zahteva tvoja čast in pa svetost mirovne pogodbe, na kateri je tudi tvoj podpis!

Ako pa pariška gospoda sama želi in misli svoje lastne pogodbe, ako vsaka komisija sme člene ratificirane mirovne pogodbe parčiti, zavijati, — ako so vam brez veljave, nam se tem manj, ko smo s težkim srcem zapustili slovensko Zilo kot sužnj priključeno na potrti voz avstrijske republike. Ako drugih mirovni pogoji ne vežejo, kdo more našim četam braniti, da zasedejo našo najstarejšo prestolico Gospo Svetoj! Ako za vas ne obstoja demarkacijska črta, tudi za nas ne, zakaj ne bi naša vlada raztegnila svoje oblasti tudi čez cono B, do zadnje kočice, kjer se govori slovenski jezik?

Pozivljamo vlado, naj odločno sporoči v Pariz ali kamorkoli treba to-le edino pravilno stališče: "Mi se držimo podpisane pogodbe, a isto zahtevamo od vseh drugih, zato nikdar ne odstranimo meje med našim in avstrijskim upravnim teritorijem, — ako se pa od nas na vsak način zahteva, da kršimo mirovno pogodbo, jo bomo kršili edino le v varstvo izmučenega slovenskega ljudstva na Koroskem, nikdar in nikoli pa ne v našo škodo."

be, ako vsaka komisija sme člene ratificirane mirovne pogodbe parčiti, zavijati, — ako so vam brez veljave, nam se tem manj, ko smo s težkim srcem zapustili slovensko Zilo kot sužnj priključeno na potrti voz avstrijske republike. Ako drugih mirovni pogoji ne vežejo, kdo more našim četam braniti, da zasedejo našo najstarejšo prestolico Gospo Svetoj! Ako za vas ne obstoja demarkacijska črta, tudi za nas ne, zakaj ne bi naša vlada raztegnila svoje oblasti tudi čez cono B, do zadnje kočice, kjer se govori slovenski jezik?

Pozivljamo vlado, naj odločno sporoči v Pariz ali kamorkoli treba to-le edino pravilno stališče: "Mi se držimo podpisane pogodbe, a isto zahtevamo od vseh drugih, zato nikdar ne odstranimo meje med našim in avstrijskim upravnim teritorijem, — ako se pa od nas na vsak način zahteva, da kršimo mirovno pogodbo, jo bomo kršili edino le v varstvo izmučenega slovenskega ljudstva na Koroskem, nikdar in nikoli pa ne v našo škodo."

To naj zna vsi svet. In mislim, da ima naša država razlogov dovolj, nastopati v krogu narodov z odločnostjo, ker ujedinijenje naše je trdno, da ga nobena zloba ne razdruži. To zahteva koroski Slovenec od svoje vlade in z njim ves jugoslovanski svet!

(Viharno, dolgotrajno odobravanje.)

Za njim je govoril ravnatelj meščanske šole v Borovljah dr. Mišič, ki je med drugim izjavil: Vsi sledi sklepov realcionarjev v Parizu, ki ne poznajo modernih načel, je došlo, da so najbolj trpinčenemu narodu postavili na Koroskem demarkacijsko črto in ločili naše ozemlje v dve coni. Sedaj pa, ko kaže Nemcem to boljše, hočejo to demarkacijsko črto zopet odpraviti. Mi se ne bojimo za cono A, pač pa se bojimo za Celovec in Gospodarsko polje, ako bi se sedaj odpravila demarkacijska črta. To pa lahko že sedaj rečemo, da demarkacijske črte ne bodo nikdar odpravili, ker nečemo, da bi se zopet prevela kri na naših tleh, kakor je tekla že svoj čas. Naši kmetje so pripravljeno braniti svojo zemljo, svojo last, zlasti ker so si zopet napolnili svoje kašče, in ne bodo nikdar več pristopili, da bi ropali po njih domovih, tuji ljudje, ki so lačni zemlje, tuji ljudi in tuji živil. Prepričani smo, da bo tudi naša vlada zopet pripravljena, ako bi mi sami ne bili dovolj močni, da bi se ubranili pred ponovnimi napadi. Prepričani smo, da bo Jugoslavija stala kakor ena moč za nami. Mi ne bomo nikdar pustili, da bi prišle nemške tolpe zopet požigale naše domove, če pa bodo prišle, bodo prišle le preko naših trupel. (Dolgotrajno, viharno odobravanje.)

V imenu SLS je pozdravil zborovanje prof. Mazovec, ki je večkrat prekinjen vsled burnega odobravanja sporočil pozdrave trpečim bratom v Primorju in na Koroskem. Novo nasilje, zahteva po odpravi demarkacijske črte, ni zrastle na nemškem zelniku — ta je preslabo pognojen, — pač pa na italijanskem. Za nas je plebiscit že končan, toda če zahteva ententa novo glasovanje, bomo izpolnili tudi to formalnost, da se enkrat povemo: Mi hočemo, da pridejo vsi naši bratje pod Jugoslavijo. Na naslov naše vlade pa povemo, da smo že dovolj našega ozemlja zapustili ter naj neha enkrat naša hlapčevska pokornostna napram ententi. (Viharno odobravanje.) Če bomo še dalje tako hlapčevsko pokorni, se bomo nazadnje izselili še v Albanijo. (Veliko odobravanje.) Mi želimo in zahtevamo mir, ki ga zahtevamo tudi od entente. (Burno odobravanje.)

Nato je pozdravil shod v imenu NSS, g. Vojska, kakor je govoril koroski Slovenec, akademik Sušnik, ki je naglašal, da bomo sami odpravili demarkacijsko črto na Koroskem, toda šele takrat, ko bo naš Celovec in Gospodarsko polje. (Viharno pritrjevanje.)

Ker se ni nihče več oglašal k besedi, je dr. Rožič utemeljeval nastopne resolucije, ki so bile soglasno med burnim odobravanjem sprejete:

Zborovalci, zbrani na protestnem shodu v hotelu Union v Ljubljani dne 20. julija 1920, kar naj-

odločneje protestirajo proti name-ravani opustitvi demarkacijske črte med conama A in B na Koroskem, in sicer zato: 1. Ker bi se z odpravo demarkacijske črte kršila pravno-veljavna velevažna določila mirovne pogodbe, ki pred celim svetom jasno in striktno določa za plebiscitno ozemlje na Koroskem dve strogo ločeni coni do konca izvršitve plebiscita. 2. Odločno in energično protestirajo, ker bi s to krivično opustitvijo demarkacijske črte nastala za našo državo ogromna nedogledna finančna in gospodarska škoda. Naša država je zrtvovala milijone in milijone škode, povzročene po Nemcih, ter za javne pravice, kakor pota, ceste, brzojavi in pošto itd. 3. Ker bi z ukinitvijo demarkacijske črte skorokotovo zopet nastale v najkrajšem času življenske razmere v coni A in B, ki bi privedle do obnovitve krvavih izbruhov političnih strasti in sovraštva, torej do preteпов in pobojev, kakor se je zgodilo v drugih plebiscitnih ozemljih drugod.

Iz teh tehtnih za javno varnost ter mir in red v coni A merodajnih vzrokov na današnjem shodu zbrani zborovalci odločno in energično pozivljajo centralno vlado v Belgradu, kakor tudi pokrajinsko vlado za Slovenijo, da se centralna vlada ne ukloni na noben način krivičnim in pritiskom in pravno neutemeljenim nam škodljivim zahtevam mirovne konference, ker bi bila odprava demarkacijske črte v neprepeljivo škodo in pogubo koroske Slovenije ter naše države sploh in v zadnjem odločilnem trenutku neprepeljivo koristi za Nemce.

Zato še enkrat slovesno in glasno izjavljamo centralni in deželni vladi, da se krivični zahtevi po odpravi demarkacijske črte na Koroskem ne uklonimo. Mi stojimo za koroskimi Slovenci kot ena moč — ena armada, pripravljena tudi s silo braniti naše svete, starodavne pravice. Mi gremo v boj za našo sveto, pravično stvar do skrajnosti. Zato vlada: ne vdaj se, ne ukloni se, kajti vse narod stoji s teboj!

Z našimi trpečimi brati v solni Goriški in skalnati Primorski ter kršni Dalmaciji pa sočustvujemo najglobljeje ter jim ključemo: Vztrajajte, tudi vam zasinje zora osvoboditve! Nismo in ne bomo pozabili na vas. Nekulturna vandalska bitbarstva italijanska pa se sama obsojajo. Centralno vlado pa pozivamo da energično zahteva zadoščanja za barbarska dejanja, za povzročene škode in povračilo v polnem obsegu!

Nato se je shod, ki je bil sijajna manifestacija Ljubljane za trpeče brate na Koroskem, kakor tudi na Primorskem, zaključil. Predsednik dr. V. Rožič je v svojem govoru upravičeno poudarjal, da so resnične besede ljubljanskega župana dr. Ivana Tavčarja, da Ljubljana ni zaspala.

Iz Jugoslavije

Povoljna žetev.

Ministrstvo trgovine in obrti je dobilo od okrožnih uprav iz Srbije, Makedonije, Bačke in Banata podatke o žetvi, ki so razmeroma povoljni, a v številnih prikazujejo slednje približne podatke: V Srbiji in Makedoniji ostaja okrog 20,000 vagonov pšenice in koruze za izvoz. Dal je en hektar povprečno 300 do 2000 kg. Bačka in Banat izkazujejo 22,000 vagonov pšenice in 44,000 vagonov koruze. Od tega odpade 21,000 vagonov za pasivne kraje, a kot višek za izvoz ostane 48,000 vagonov. Iz Hrvatske in Slavonije ni še nobenih podatkov. Slovenija, Dalmacija, Bosna, Hercegovina in Črna gora so pasivni kraji.

Posedni pravni odbor

pri deželni vladi v Bosni in Hercegovini je izdelal načrt kazenskega zakona za Bosno in Hercegovino, ki bo v kratkem poslan pravnemu svetu v ministrstvu za pravosodje.

Minister Ninčić se točari. Dr. Momčilo Ninčić, minister za trgovino in industrijo, je vložil tožbo proti belgrajskemu listu "Republika" radi vesti, da je dr. Ninčić zakrivil tihotapstvo s sladkorjem, ko se je vračal s sokolskega zleta v Pragi.

V staro domovino

S posredovanjem tvrde Frank Saksar so odpotovali v staro domovino sledeči rojaki:

S parnikom "La Savoie" dne 6. avgusta:

Stefan Cigut z družino iz Bridgeport, Conn., v Prekmurje. Verona Solar z družino iz Bridgeport, Conn., v Prekmurje. Verona Cigut iz Bridgeport, Conn., v Prekmurje. Matija Stefančič iz McKeesport, Pa., v Fero. Anton Searar iz Warren, La., v Prezid. Matija Ožbolt iz Warren, La., v Prezid. Jožef Butara iz Clevelanda, O., v Cerklje. Rudolf Mihelič iz Rogenville, Texas, v Prezid. Jožef Brezar iz Clevelanda, O., v Trebnje. John Sumec iz Bingham Canyon, Utah, v Dobropolje.

S parnikom "Argentina" (Cosulich Line) dne 14. avgusta:

Anton Miller iz Detroit, Mich., v Vinkovec. Frank Debeve in žena iz Barberton, Ohio, v Novo mesto. Frank Golob iz Pittsburgh, Pa., v Senj. Louis Jekše in žena iz Solway, N. Y., v Ribenberk. Ludvik Urbajs iz La Salle, Ill., v Celje. Giovanni Premru iz Elmira, N. Y., v Postojno. Frank Rudolf iz Durango, Colo., v Turjak. Ivan Minarik iz Port Griffith, Pa., v Verovitivo. John Pavliha iz Wintondale, Pa., v Zagorje. Mihael Benčina iz Durango, Colo., v Vel. Lašče. Frank Savoren iz Crested Butte, Colo., v Suhor. Marko Kovačič iz Broughton, Pa., v Samobor. Ferdinand Nemet iz South Hills Wash., v Jamarico. Jožef Krašovec iz Chicago, Ill., v Buzinjo vas. Mihael Groblar iz Irwin, Pa., v Zagorje. Jurij Strupih iz Depue, Ill., v Smarjeto. John Lovšin iz Virginia, Minn., v Slatnik. Ivan Lesar iz Chisholm, Minn., v Ribnico. Gertruda Ogrin z družino iz Waukegan, Ill., v Medvode. Anton Fajfar iz Akron, Ohio, v Ormož. Frank Prelesnik iz Chisholm, Minn., v Ribnico. John Debeve iz Chisholm, Minn., v St. Janž. Jožef Mlakar iz Chisholm, Minn., v Stari Trg. Anton Mlakar iz Chisholm, Minn., v Stari Trg. Frank Drobnič iz Chisholm, Minn., v Stari Trg. Frank Gramc iz La Salle, Ill., v Sv. Križ. Martin Štor iz La Salle, Ill., v Trojane. Jožef Juvan iz Anaconda, Mont., v Gor. Grad. Frank Gričar iz Sublet, Wyo., v Gor. Grad. Jernej Gorisček iz Warrensville, Ohio, v St. Jernej. Marko Matenič in žena iz Hibbing, Minn., v Podgrac. Stefan Alar iz Gilbert, Minn., v Podgrac. Peter Alar iz Gilbert, Minn., v Podgrac. Luka Begič iz Gilbert, Minn., v Podgrac. Adam Karakaš iz Gilbert, Minn., v Podgrac. Tomo Alar iz Virginia, Minn., v Podgrac. John Stefančič iz La Salle, Ill., v Krško. Jožef Stefančič iz La Salle, Ill., v Krško. Miko Markovič iz Hudson, Wyo., v Gospič. Frank Klun iz Cleveland, Ohio, v Lož. Frank Hajdnik iz Cleveland, Ohio, v Polčane. Anton Vavpotič iz Cleveland, Ohio, v Količevo. John Stražičar iz Spokane, Wash., v Zelše. Marko Rupanik iz Neffs, Ohio, v Novi Svet. Peter Rupanik iz Neffs, Ohio, v Novi Svet. John Felko iz Johnstown, Pa., v Celje.

Viktor Habjan iz Ely, Minn., v Ljubljano. Frank Simonič iz Ely, Minn., v Semič. Jožef Miklič iz Williamsport, Pa., v Stari Kot. Florjan Miklič iz Williamsport, Pa., v Stari Kot. Andrej Prelec iz Barberton, O., v Postojno. Frank Ožbolt iz Cleveland, O., v Babino polje. Anton Kalin iz Farrell, Pa., v Cerklje. Anton Božnar iz Farrell, Pa., v Želimlje. Antonija Plešivec iz Clarksburg, Pa., v Novi Grad. Peter Selšek iz Lawrence, Pa., v Dolso. Anton Ausec iz Lawrence, Pa., v Kamnik. Jožef Bratun iz Adrian, W. Va., v Moravče. Frank Turk iz Hall, W. Va., v St. Jernej. Martin Kržišnik iz Chicago, Ill., v Kranj. Jožef Osenk z družino iz Chicago, Ill., v Domžale. Math. Furjančič iz Summit, Ill., v Vivodino. Frank Mihelič iz Whiting, Md., v Vivodino.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z žalostnim srecem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znanec, da nam je nemila usoda tako nepričakovano iztrgala iz naše srede ljubljeno hčerko

JOHANCO BERGANT.

Rojena je bila v stari domovini leta 1901.

Vračala se je s popoldanskim vlakom z dela in ko je hotela izstopiti na postaji Export, ko se je že vlak pomikal naprej, je padla tako nesrečno (zadevši se ob ekspressni truck) pod vozove vlaka. Nesreča se je dogodila ob pol 5. popoldne, umrla je ob 12. ponoči.

Na tem mestu se iz srea zahvaljujemo vsem, ki so nas tolažili ob času nesreče, posebno Mrs. Mary in Mr. Stefan Šefer, Mrs. Rosie in Mr. Frank Kogovšek, Anton Martinšek, Mik. Ljubanovič, Valentin Čeboklje. Frank in John Gale ter Alex S., kateri so bili do zadnjega diha poleg nesrečnice na postaji Export, Pa., ki so jo potem odnesli k pogrebniku. Srčno se zahvaljujemo častitemu gospodu Rev. Ordeveski, kateri ji je podelil zakrament poslednjega olja za umirajočo in kateri jo je spremljal na pokopališče. Zahvaljujemo se rodbini Rabich za krasne vence in Marijani Krivec, kateri so prihitali iz Pittsburgha. Zahvalimo se Josephu in Mary Dolinar ter požrtvovalnemu mladeniču Josephu Mali za darovane vence. Hvala družini A. Hribar, kateri so prihitali iz Rogerstown, Pa. in družini J. Grlman iz Yukona, Pa., ter F. Bobnarju in J. Celarju iz Treen Mill. Zahvalimo se Mr. F. Sedlarju za vence. Prisrčna hvala sodelavkam Dept. W 11 iz East Pittsburgha za krasne vence, posebno nabiralkam Mary Martinšek, Elizabeth Kudry in Violet Lapsovich ter nabiralec Marj Skenece ter Frank in Louis Nagode. Zahvaljujemo se vsem družinom, katera so se vdeležila pogreba korporativno z zastavami. Hvala društvu sv. Alojzija št. 57 JSKJ., kateri je najelo godbo in h kateremu je pokojnica pripadala. Zahvalimo se društvu sv. Pavla št. 116 JSKJ. v Delmontu, Pa., društvu Jadranska Vila št. 317 SNPJ., društvu Srebrni Zvon št. 232 SNPJ. v White Valley, Pa., istotam ženskem društvu Roza Naprednosti št. 320 SNPJ. in društvu Rdeči Orel št. 105 SDPZ. v White Valley, Pa. Še enkrat srčna hvala vsem, kateri so čuli ob mrtvem truplu pokojnice, vsem sodoležencem spreveda iz hiše žalosti v cerkev ter na pokopališče, kjer je pokopana po katoliških obredih na Export View Cemetery.

Naša ljubljena hčerka pa počiva v miru, lahka naj ti bo zemlja!

Zaluzjoči ostali: John Bergant, oče. Frances Bergant, mati. Joseph, John in Louis, bratje. Pauline, Frances, Annie, Mary in Martha, sestre. Export, Pa., 3. avgusta 1920.

ROJAKI NARODNEGA SVETA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DEJAVNE V ENI DRŽAVI

Čiščenje hiše.

Tekom poletja pridejo prašni dnevi in nadležni časi čiščenja hiše. Električni Vacuum Čistilce dela hitro in dobro brez utrudljivega pometanja z metlo. Z veseljem vam bomo razkazali Električni Vacuum Čistilce v katerikoli naših vložih.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street
District Offices where Electrical Appliances of all kinds are on display

30 Norfolk St. 124 West 43rd Street 15 East 125th Street
454 Broadway 151 East 86th Street 362 East 149th Street
10 Irving Place 555 Tremont Avenue

Želodčni neredi, KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PREBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

LAFAYETTE	27 avg.	—	Havre
ROTTEDAM	28 avg.	—	Boulogne
PEBARO	1 sept.	—	Genoa
LA SAVOIE	3 sept.	—	Havre
PHILADELPHIA	4 sept.	—	Cherbourg
FRANCE	8 sept.	—	Havre
NOORDAM	8 sept.	—	Boulogne
LA TOURAINE	14 sept.	—	Havre
PRES. WILSON	14 sept.	—	Trst
N. AMSTERDAM	16 sept.	—	Boulogne
LA LORRAINE	17 sept.	—	Havre
DELVEDERE	21 sept.	—	Trst
RYNDAM	22 sept.	—	Boulogne
COLUMBIA	28 sept.	—	Trst
ARGENTINA	7 okt.	—	Trst
PRES. WILSON	3 novembra	—	Trst

Glede cen za vozne netke in vasa drugo poljanila, obrnite se na tvrdko FRANK SAKSER 82 Cortlandt St. New York

Drugjeti: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory, 537 So. Dearborn St., Chicago, Absolutely guaranteed. Retail price \$1.00.

French Line

CAMPAGNE GENERALE TRANSATLANTIQUE V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

NIAGRA	21. avgusta
ROCHAMBEAU	21. avgusta
LAFAYETTE	27. avgusta
SAVOIE	3. sept.

Hitri parniki s štirimi in dvema vtlakoma.

Posebni zastopnik jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpremi, kamor so namenjeni.

Parniki Francoške črte so transportirali tekom vojne na tisoče čehoslovških vojakov brez vate neoprtilke.

Za bližvarto in cene vprašajte v DRUŽBINI PISARNI, 19 State St., N. Y. C. ali pa pri lokalnih agentih.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakem naznanjamo, da potuje po državi Wisconsin naš rojak

GEORGE WALETON, ki je pooblaščen pobirati naročnine za Glas Naroda in izdajati pravoveljavna potrdila. Prosimo rojake, da mu grede na roke in ga priporočamo. Za naklonjenost se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Upravništvo Glas Naroda.

LLOYD SABAUDO

3 State Street New York

Prihodnji odplutje iz New Yorka parnik na 2 vtlaka s. s. "PEBARO" 1. septembra

Izdajajo se direktni vozni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji. Brezplačno vino potnikom 3. razreda.

ALISTE BOLNI?

Jaz vam bom ozdravil. Že več kot trideset let sem zdravil vse bolezn. Kožne, krvne, živčne, želodčne in revmatizem ter vsakovrstne druge bolezni. Lahko vam pokažem več dokazil naših rojakov, katere sem ozdravil. Jaz sem ozdravil, ko drugi niso mogli. Ne čakajte. Pridite k meni predno je prepozno. Cene so take, da jih lahko vsakdo zmore. Preiskava brezplačna.

EUROPEAN MEDICAL OFFICE
SPECIALIST
311 Smithfield Street Nasproti poštnega urada. Pittsburgh, Pa.

Veliko zmanjšanje cen Grozdju! Grozdju! Grozdju!

Sube, importirane iz starega kraja. Najboljša vrsta 100 funtov \$24.00 druga vrsta 100 funtov \$21.00

MOBT, svežega grozdja 51 gal \$62.50. MOBT, svežega grozdja 26 gal \$46. Zdravilno vino Ferro China 12 steklenic \$18.00.

Narodni, dokler je čas, ker se vse cene veljavne le za kratak čas. Posredna cena na debelo. Denar se pošlje v priporočnem listu ali po Money Order.

S. KUCICH
Dalmatian Cal. Grapes Co.
62 CORTLANDT STREET NEW YORK CITY

ANŽE PITOVA ALI ZAVZETJE BASTILE.

Spisal Aleksander Dumas, st. (Nadaljevanje.)
132 (Nadaljevanje.)
MED IN PELIN.

Katarina je vse tako uredila da je bila sama s Pitovom, kljub navzočnosti matere.
Dobra mati Billot je našla par sosed, ki so sledile njenemu konju ter se pogovarjale, dočim je odšla Katarina s Pitovom peš skozi gozd.
Takim dogodkom se na deželi nikdo ne čudi, kajti vse skrivnosti izgube svojo važnost vsled popustljivosti, katero si ljudje med sebojno dovolijo.
Vsem se je zdelo naravno, da mora Pitov govoriti z materjo Billot ter Katarino. Prvzaprav pa tega še nihče zapazil ni.
— Tukaj sem gospodična Katarina, — je rekel Pitov, ko sta bila sama.
— Zakaj ste toliko časa izostali s pristave? — je vprašala Katarina. — To je slabo, gospod Pitov.
— Gospodična, — je odvrnil Pitov presenečen, — vi vendar veste....
— Jaz ne vem ničesar.... To je slabo.
Pitov se je ugriznil v ustnice, kajti zoprno mu je bilo, ko je čul Katarino lagati.
Ona je zapazila. Pogled Pitova je bil ponavadi raven in pošten. Sedaj pa je bil povsem drugačen.
— Čujte, gospod Pitov, — je rekla. — Jaz moram povedati nekaj drugega.
— Aha, — si je mislil Pitov.
— Zadnjikrat pri koči, kjer ste me videli....
— Kje sem vas videl?
— Saj veste.
— Vem.
— Ona je zardela.
— Kaj ste delali tam? — je vprašala.
— Torej ste me spoznali? — je vprašal on z otožnim naglasom.
— Sprva ne, a pozneje.
— Kako to? — pozneje?
— Človek je včasih raztresen. Gre, ne da bi vedel, a se pozneje premisli.
— Gotovo.
Katarina je umolknila.
— Torej ste bili vi — je rekla končno Katarina.
— Da, gospodična.
— Kaj ste delali tam? — Ali se niste skrivali?
— Skrivali? Ne. Zakaj bi se pač skrivali?
— Saj veste, radovednost....
— Jaz nisem radoveden.
Katarina je udarila s svojo majhno nožico ob tla.
— Toliko je gotovo, da ste bili tam, in da to ni navaden prostor za vas.
— Gospodična, saj ste vendar videli, da sem čital.
— Ne, tega ne vem.
— Ker ste me videli, morate vedeti.
— Videla sem vas, to je res, a ne natančno.... Kaj ste čitali?
— Popolnega naredne gardista.
— Kaj je to?
— To je knjiga, iz katere se učim taktike, katere učim nato svoje ljudi. Če se hoče študirati, je treba iti v samoto, kot veste.
— To je v splošnem res in tam na robu gozda vas nikdo ne moti.
— Ali študirate dolgo? — je nadaljevala Katarina.
— Pogosto cele dneve.
— Ali se bili dolgo tam? — je vprašala Katarina živahno.
— Zelo dolgo.
— Čudno, da vas nisem videla, ko sem prišla tjakaj.
Lagala je in sicer tako predrzno da je Pitova mikalo prepričati jo o tem. Vendar pa se je sramoval za njo. Bil je zaljubljen in vsled tega boječ. Vse te napake pa so mu dale dobro lastnost, namreč previdnost.
— Najbrž sem spal, — je rekel. — To se pogosto zdi, če dela človek z glavo.
— Tekom vašega spanja sem šla v gozd, da sem deležna sence. Šla sem... šla sem do starih zidov pavilona.
— Ah, — je odvrnil Pitov, — pavilona.... Kakšnega pavilona?
Katarina je zopet zardela. Negotovost Pitova je bila preveč umetna, da bi mogla ona verovati vanjo.
— Pavilona Charny-ja, — je odvrnila ona ter hlinila hladnost.
— Tam rastejo najbolj domače zdravilne rože.
— Ta je pa lepa.
— Pri pranju sem se oparila in potrebovala sem te rože.
Nesrečni Anže se je ozrl na njene roke.
— Ne na rokah, na nogi, — je rekla ona hitro.
— In ste našli one rože?
— Saj vidite da ne šepam več.
— Še manj je šepala, ko je hitreje kot srna zbežala skozi grmičevje, — si je mislil Pitov.
Katarina si je domišljala, da se ji je nakana posrečila. Domnevala je, da ni Pitov ničesar vedel in ničesar videl.
Razveseljena v sruju je rekla:
— Torej gospod Pitov se jezi na nas. Gospod Pitov je ponosen na svoje novo dostojanstvo. Pitov zaničuje uboge kmete, odkar je častnik.
Pitov se je čutil žaljenim. Tako velika žrtev, celo če jo človek prikriva, zahteva vedno plačilo, a ker se je Katarina očitno norčevala iz njega, je izgubil Pitov vse dobro razpoloženje do nje.
— Gospodična, — je rekel, — meni se pa nasprotno zdi, da se vi ječite name.
— Kako to?
— Enkrat ste me spodili s pristave s tem, da ste mi odrekli delo.... O, to sem že sporočil očetu Billot. Bogu pa bodi zahvaljeno, da imam močne roke, s katerimi si lahko služim kruh.
— Zagotavljam vam, gospod Pitov....
— Dosti, vi ste gospodinja v hiši. Vi ste me spodili. Ko ste šli nato v pavilon Charny-ja in sem bil jaz tam in ker ste me videli, je bila vaša stvar govoriti z menoj, mesto bežati kot paglavček, ki je kradel jabolka.
Kako je pičila in Katarina je padla z viška svojega miru.
— Zbežala, — je rekla, — jaz zbežala?
— Kot da gori na pristavi. Jaz nisem imel niti toliko časa, da bi zaprl svojo knjigo, ko ste se sedeli na hrbtu ubogega Čadeta, ki je bil skrit grmičevju kjer je požri skorjo cele jelke. Ono drevo je izgubljeno.

— Izgubljeno drevo, — je mrmrala Katarina. — Kaj mi pravite tukaj? — je rekla kajti čutila je kako jo zapuša vsa njena drznost.
— To je povsem naravno. Dočim ste nabirali rože, je Cadet žrl in v eni uri požre konj dosti stvari.
Katarina je vzklisknila:
— V eni uri?
— Povsem nemogoče je, — je rekel Pitov, — da bi konj oglodal drevo v manj kot eni uri. Morali ste nabrati toliko rož, da bi zadoštalove za vse rane, kar jih je bilo prizadetih na trgu pred Bastilo.
Vsa bleda in popolnoma iz sebe ni našla Katarina nobene besede več. Tudi Pitov je molčal, kajti dosti je povedal.
Mati Billot se je takrat ravno ustavila na križpoti, da se poslovijo od sosed.
Pitov, ki je tudi samemu sebi prizadel globoko rano, je skakal z ene noge na drugo kot ptič, ki hoče odleteti.
— No, kaj pravi častnik? — je rekla mati Billot.
— On pravi, da vam želi lahko noč, gospa Billot.
(Dalje pribečajte.)

Naš pakt s Srbijo z dne 1. decembra 1918.

Za vse slučaje, ki jih mora politik resno spoštovati, če hoče svojemu ljudstvu koristiti, treba poznati življenjske pogoje, od katerih zavisi razvoj njegovega naroda, oziroma države ter tudi vseh sosedov, oziroma države ter tudi vseh sosedov, ki nastopajo na svetovnem trgu kot konkurenti bodisi kot kupci ali proizvajalci trgovci.
Vprašanje Italije se veliko bolj tiče tega, česa — nima, potem še tega, kaj ima, s čim nam more koristiti ali škoditi.
Danes odločajo poleg drugih momentov največ gospodarski oziroma, komu so narodi prijazni in s kom skušajo imeti trgovske stike. Vendar pa ti oziroma odločajo vedno smernice v politiki. Pri Italiji jih ne, ker bi sicer šla v povsem drugi smeri, kot hoče na podlagi londonskega dogovora. Pri narodu, ki je stopil v vojno radi "svetega egoizma", bi gotovo pričakovali, da bi znal dobro pretehtati koristi, ki mu jih nudi prijateljska sprava brez najmanjši sledi o londonskem paktu, in koristi, ki mu jih nudi strogo izvedeni londonski pakt.
Polstoletna frazerska in sama sebe slaveča vzgoja italjanskega ljudstva, zlasti pa inteligence po mestih, je privedla do tega, da je bila italjanska javnost po nacionalistih in imperijalistih povsem napeno orijentirana in da ni nič posebnega, če človek na splošno dobi vtis, kakor da Italjan pozna samo svojo krasno zemljo s slovitiimi vabljivimi mesti. Spomin na slavno rimsko preteklost mu še večja ponos, zraven pa mu jemlje vid v premenjene evropske prilike.
Zlasti pa ga je iznenadilo to, da se je Avstro-Ogrska, kateri je zaprisegel smrt, sama usmrtila in nenadno sesula v nešteto narodnih državice. Tako je njegov brušen meč pač zadel v njeno meso, a mrtevca, ki ga je hotel oropati in oplentiti, ni bilo več, pač pa se je na istem mestu nepričakovano pojavil krepak dečko — brez obleke in orožja, sklicujoč se, da je on edini pravi lastnik zemlje, za katero se je prelivala kri.
In zgodilo se je, da je v divjem svojem zavzetju Italjan zvezal fantu roke na hrbtu in ga iz golega svetega egoizma zaprl ter zastražil, da bi nihče ne mogel na pomoč.
Prišel pa je čas, ko je pričel računati, kaj je bolje, ali da se pogodi s svojim krepkim in nevarnim jetnikom, ali pa ga tako zveže, da se ne bi mogel nikdar oprosti. Na straži stoječemu je pričelo namreč zmanjkovati hrane, dočim je opazil, kako sta med tem njegova druga odnesla že vsak svoj bogati plen na varno in da ima zlasti eden vsega v izobilju. Počasi je uvidel, kako se je sam pravzaprav ujel in priklenil na mesto, čim je zvezal krepkega jetnika. Postajalo mu je vroče ob misli, da bi krepka natura Jugoslavana končno imela več moči od njegovega lačnega želodca. In tedaj je začel misliti, kako bi imel oboje: zvezanega Jugoslavana in poln želodec. Stopil je k zvezancu ter ga ogovoril: "Ne morem razumeti, zakaj bi dva civilizirana človeka ne uredila svojih zadev v medsebojnem sporazumu!" Zvezanec pa mu je samozavestno odvrnil: "Razveži me, potem pa bova govorila kot dva civilizirana Evropejca in uredila svoje zadeve!"
Prilika k Giolittijevemu zadnjemu govoru v parlamentu.
Dogodki v Italiji in izven nje so položaj Italije silno premenili, kar se spozna na stalnem naraščanju jugoslovanske valute, ki je v Curihu 12. julija dosegla al pari, na Dunaju pa celo nadkrčila vrednost lire! To je najboljši barometer, kako ocenjuje švicarski tržni klicar moč Italije in Jugoslavije. Kdor pozna naše sedanje razmere v Italiji z današnjimi, zraven pa vpošteva ves svetovni položaj, ta se ne bo čudil, da se uveljavlja to, ka rse je moralo prej ali slej. Spoznal bo, zakaj je Italija hotela imeti zase celo jadransko obrobje in izključno last v Adriji. Dokler naše razmere doma niso bile urejene, smo mi plačevali valutne diference, zdaj jih prično — "prijatelji", ko prihaja v poštev naš urejenejši izvoz!

Izvoz in uvoz.
Kaj more danes nuditi svetovnemu trgu v tej silni gospodarski krizi Italija? Številke govore, da nič takega, kar bi jo moglo držati nad vodo. Zakaj njena trgovska izvozna bilanca je danes še dalje pod ničlo, kakor je bila leta 1919, neprimerno na slabšem pa je v primeri z bilanco v predvojnem času. Leta 1913 je znašal izvoz Italije 2 milijardi, uvoz pa 3 milijarde, uvoz leta 1919 pa 13 milijard, dočim izvoz samo 4 milijarde. To pa govori cele knjige!

Industrija.
Dejstvo je, da stoji italjanska industrija, ki naj bi predelavala uvožene surovine, pred katastrofo ravno radi tega, ker nima za svoj razvoj dveh najnujnih predpogojev: surovin in — premoega! Premog naj bi dajala v odškodnino — Nemčija, a Francija hoče prioriteto, Nemčija pa se je v Spa uprla, češ, da zahtevanih količin ne more dati, ker da sicer ne more izpolniti drugih obveznosti do entente. Italija in Francija pa kar visita ob usodi obeh vprašanij — premogovni in finančni odškodnini. Za obe je visoka odškodnina — "vitalnega" pomena. Za Italijo pa še bolj kot za Francijo. Zakaj njena premogovna kriza je še večja od one v Franciji. V marcu je Italija izdala odredbo, naj se varčuje s premogom, kjer le možno. Zakaj, Amerika že dalj časa noče izvažati premog, prav tako tudi ne Anglija.... In tako so se pojavili nevoljni glasovi, češ, da se je vojna, ki se je najprej začela iz gospodarskih ozirov in so ji dali ime vojne "za surovine", končala s pogodbo, ki nudi gospodarske koristi samo ententnim državam, nikakor pa ne Italiji. "Zakaj, poglejte", pravijo v Italiji, "dobiček Anglije in Francije v novih kolonijah in pa porastu njihovega ozemlja! Italiji pa je vojna zapustila pogodbo, ki ji ne nudi nikakih gospodarskih koristi. V londonski pogodbi ni niti besedice, ki bi jamčila Italiji donos surovin, ki jih za življenje krvavo potrebuje. Versailleska mirovna pogodba celo vse to odobrava in potrjuje misel, da mora italjansko ljudstvo, ki je v vojni izkpravelo in radi nje prišlo na beraško palico, le od lakote umreti, samo da drugi zavezniki na njegov račun še bolj zabogate".

POZDRAV.
Predno se podam na parnik La Lorraine, pozdravljam mojega strica Valentina in Jakoba Vrhovec ter vso družino, Andreja in Valentina Abram na Brookstown, Pa., Žova in Zini Lapajne ter vse moje prijatelje in znance na Almina, W. Va., Jožeta in Toneta Stražnar, brata od moje žene. Vsem, ki so namenjeni potovati v staro domovino, priporočam trdko Frank Sakser, kjer dobe najboljšo in pošteno postrežbo. Na svidenje v Jugoslaviji na Logu!

NAZANANILO.
Otvoril sem dobro urejeno restavracijo, kjer bo vsakdo dobro postrežen. Pri meni bodo gostom na razpolago dobro domača jedila po zmernih ceni, kakor tudi čisto prenočišče.
Rojaki obiščite me in pripravite se sami.
Jugoslovanski Restavrant
Marko Udovič, lastnik
404 E. 6th St. New York, N. Y.

Doctor Moy ---
Jo uspešno zdravil na duho, božast, kraljeve otropnost, padavice, ter srčne, jetrne, ledene ali pljučne bolezni, bolečine v seledcu, bolečine v prsih, vnetje oči, noge, roke ali krizi, osteitije, revmatizem, kožne bolezni, izpuščaje, ogree, celobelost, možke in ženske bolezni, slabe kri, brez operacije v najkrajšem času po najnižji ceni. Poskušajte in se pripravite.
308 Grant Street Pittsburgh, Pa.
Uradne ure: ob delavnih, od 9. dopoldne Ob nedeljah in praznikih: od 9. dopoldne do 6. zvečer.
dne do 1. popoldne.

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializet v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravstvu nju vseh možkih bolezni.
Zaustupljenje krvi zdravi a glasovitim got, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate monolje ali menurčke po telesu v grlu, ispadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalezne.
Vse moške bolezenske zdravim po okrašanju metodi, kakor hitro opazite da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jas vam ga bom sopeset povrnili.
Hydrocele ali vodno kilo odpravim v 16. urah in sicer brez operacije.
Bolezni zasurja, ki povzročijo boleline v križu in hrbtu in vsažni tudi pri puščanju vode, odpravim a gotovostjo.
Revmatizem, trganje, bolečine o teletine, arheica, skrofite in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, odpravim v kratkem času ni potrebno ležati.
Uradne ure: vsak dan od 8. ure jutraj do 8. zvečer; v petkih od 8. jutraj do 8. popoldne; ob nedeljah od jutraj do 2. popoldne.

Najstarejši in največji slov. dnevnik v Združ državah

"GLAS NARODA"

(Glasilo J. S. K. J.)

Novice iz vseh delov sveta, dopisi iz slovenskih naselbin, novice iz starega kraja, članki politični, gospodarski, izvirna poročila iz starega kraja, črtice, povesti, roman, šaljivo satirična kolona Peter Zgaga vsak dan razven nedelj in praznikov.

STANE:

Za vse leto	-	-	-	\$6.00
za pol leta	-	-	-	\$3.00
za mesto New York za vse leto	-	-	-	\$7.00

Najmodernejše vrejena TISKARNA

Vabila, okrožnice, plakati, koverta, pisemski papir itd.

➡ Točno in po najnižjih cenah. ➡

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street. New York City.